

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТА
ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ
В ЦИФРОВУ ЕПОХУ:
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 22 квітня 2026 року

Том 1

Одеса
2026

УДК 34:004:316.4(477)
С 70

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 23.04.2026 р.)*

За загальною редакцією академіка **С. В. Ківалова**

**С70 Соціально-політична та правова система України в цифрову епоху: сучасні виклики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 22 квітня 2026 р.) / заг. ред. С. Ківалова ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2026. – Т. 1. – 704 с.
ISBN 978-617-8763-15-2**

Матеріали конференції узагальнюють результати наукових досліджень і практичних напрацювань учених, фахівців та представників професійних спільнот, виконаних в умовах воєнного часу та глибоких суспільних трансформацій.

У збірнику представлено широкий спектр наукових розвідок і практико-орієнтованих досліджень, що охоплюють актуальні проблеми публічного та приватного права, функціонування держави, судової та правоохоронної системи, а також трансформації суспільних процесів у цифрову епоху. Значну увагу приділено питанням адміністративного, фінансового, конституційного, міжнародного, морського та митного права, а також сучасним викликам у сфері кримінального права, кримінального процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності.

Окремі наукові секції присвячені проблемам удосконалення судоустрою, діяльності прокуратури, адвокатури та інших правоохоронних органів, розвитку трудового права і права соціального забезпечення, а також реформуванню цивільного, господарського, земельного, екологічного та енергетичного права. Збірник відображає також міждисциплінарний характер сучасних досліджень, охоплюючи питання філософії права, світових соціально-політичних процесів, соціології та психології, економіки та підприємництва в умовах війни і повоєнного відновлення. Важливе місце посідають дослідження у сфері інформаційних технологій, кібербезпеки, штучного інтелекту та математичного моделювання як ключових чинників забезпечення національної безпеки.

Крім того, у збірнику висвітлено проблематику педагогіки, лінгвістики права, перекладознавства, журналістики, фізичної та військової підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розрахований на науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти та практиків у галузях права, економіки, соціології, психології, політології, інформаційних технологій і суміжних дисциплін.

УДК 34:004:316.4(477)

Відповідальний за випуск професор **М. Р. Аракелян**

Матеріали видано в авторській редакції.

ISBN 978-617-8763-15-2

© НУ «Одеська юридична академія, 2026
© Автори статей, 2026

Бевзюк Ангеліна Костянтинівна

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ. 66

Піть Ігор Юрійович

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗА СКОЄННЯ
АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОСТУПКІВ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД 68

Данілов Олександр Дмитрович

ПРАВОВИЙ СТАТУС КЕРІВНИКА АПАРАТУ СУДУ ЯК СПЕЦІАЛЬНОГО СУБ'ЄКТА
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ. 72

Зільберт Валентина Сергіївна

МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ: СУБ'ЄКТНИЙ СКЛАД
ТА АНТИКОРУПЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ 75

Костюк Михайло Анатолійович

ДО ВИЗНАЧЕННЯ ОБСЯГУ ТА ЗМІСТУ ГАРАНТІЙ ДЕРЖАВИ ЩОДО ВИКОНАННЯ
СУДОВИХ РІШЕНЬ. 77

Малюта Владислав Васильович

ЩОДО РОЗМЕЖУВАННЯ СФЕРИ ДІЇ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО АДМІНІСТРАТИВНУ
ПРОЦЕДУРУ» ТА ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН» ПРИ РОЗГЛЯДІ
СКАРГ 80

Негара Олена Віталіївна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ НАДАВАЧІВ ПУБЛІЧНИХ
ПОСЛУГ 82

СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНА ГРАНІ ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ

Завальнюк Володимир Васильович

НАЦІОНАЛЬНА ДЕРЖАВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: СУЧАСНІ ПРАВОВІ ВИКЛИКИ 86

Мельничук Ольга Степанівна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОВИХ ДОКТРИН У КОНТЕКСТІ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПРАВОВОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ З ACQUIS EC 89

Кравченко Сергій Петрович

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ДОКТРИНИ ПРАВА 93

Чувакова Ганна Михайлівна

АНОМАЛІЇ ГАЛУЗЕВОЇ ЮРИДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 96

Рязанов Михайло Юрійович

НОРМАТИВНИЙ ФАКТ ЯК ФОРМА АКТУАЛІЗАЦІЇ ПРАВОВОЇ СПАДЩИНИ. 98

Антошина Ірина Володимирівна

ІНФОРМАЦІЙНА ФУНКЦІЯ ПРАВА У ЦИФРОВУ ЕРУ 102

Ковбасюк Степан Валерійович

ДО ПИТАННЯ ПРО КРИТЕРІЇ ІЕРАРХІЗАЦІЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ. 105

Іванчук Віра Євстафіївна

ЗАВДАННЯ ПРАВОВОГО МОНІТОРИНГУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ
ПРАВА. 107

Грунь Олександр В'ячеславович

ЩОДО ПЕРСПЕКТИВ ВПЛИВУ ІКТ НА ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ. 110

Лисак Станіслав-Юрій Юрійович

РОЗВИТОК АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ 113

СЕКЦІЯ 3. ІСТОРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Аніщук Ніна Володимирівна

ВНЕСОК ОЛЕКСАНДРИ ЄФИМЕНКО У РОЗВИТОК ЖІНОЧОГО РУХУ НА ПОЧАТКУ
XX СТ. 116

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Адміністративно-правовий механізм протидії домашньому насильству в Україні є ключовим елементом державної політики у сфері захисту прав людини. Його особливість полягає у забезпеченні оперативного реагування на випадки насильства, захисту постраждалих осіб та запобігання повторним правопорушенням без обов'язкового переходу до кримінально-правових процедур за відсутності ознак злочину.

Зміст цього механізму становить сукупність правових норм, процедур і діяльності уповноважених суб'єктів, спрямованих на превенцію, припинення та мінімізацію наслідків домашнього насильства. Нормативну основу складають Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» та Кодекс України про адміністративні правопорушення. На відміну від кримінально-правового впливу, адміністративний механізм орієнтований передусім на негайне усунення загрози шляхом застосування обмежувальних заходів до кривдника (штраф, громадські роботи, адміністративний арешт) із посиленням відповідальності у разі повторності.

Домашнє насильство визначається як діяння фізичного, психологічного, сексуального чи економічного характеру, що вчиняються між членами сім'ї або особами, які спільно проживають чи проживали однією сім'єю. Окремого значення набуває насильство за ознакою статі, яке обумовлює необхідність спеціалізованих адміністративно-правових інструментів реагування. При цьому діти визнаються постраждалими не лише як безпосередні жертви, а і як свідки насильства, що відповідає сучасним підходам до захисту прав дитини.

Важливим елементом механізму є оцінка ризиків як процедура визначення ймовірності повторного вчинення насильства або настання тяжких наслідків. Статистичні дані 2025 року свідчать про тенденцію до зменшення кількості звернень до правоохоронних органів порівняно з аналогічним періодом 2024 року, що може вказувати на підвищення ефективності превентивних заходів. Водночас зберігається високий рівень латентності таких правопорушень.

Система адміністративно-правових заходів включає:

- терміновий заборонний припис, який виноситься поліцією строком до 10 діб і передбачає негайне обмеження контактів кривдника з постраждалою особою;
- обмежувальний припис, що застосовується судом на строк до шести місяців із можливістю продовження та може включати заборону спілкування, наближення, а також обов'язок проходження корекційних програм;

- програми для кривдників, спрямовані на зміну поведінкових моделей та подолання дискримінаційних установок;
- профілактичний облік, який забезпечує контроль за поведінкою кривдника з боку Національної поліції.

Зазначені заходи доповнюються діяльністю спеціалізованих служб підтримки, зокрема притулків, мобільних бригад соціально-психологічної допомоги та консультативних центрів, що забезпечують комплексну допомогу постраждалим.

Ефективність механізму значною мірою залежить від узгодженої взаємодії суб'єктів: органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, Національної поліції, судів, прокуратури, служб у справах дітей та соціальних служб. Координація здійснюється через міжвідомчі протоколи, обмін інформацією та спільні програми, а також підлягає моніторингу з боку Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Останні законодавчі зміни 2024–2025 років спрямовані на посилення адміністративно-правового впливу, зокрема шляхом розширення кола суб'єктів, удосконалення процедур реагування, підвищення відповідальності та гармонізації національного законодавства з положеннями Стамбульської конвенції. Важливим напрямом залишається розвиток державних програм, орієнтованих на підготовку фахівців та фінансове забезпечення відповідних сервісів.

Водночас воєнний стан суттєво ускладнює реалізацію зазначеного механізму. Зростання рівня стресу, наслідки бойових дій, поширення посттравматичних розладів та доступ до зброї обумовлюють підвищення ризиків домашнього насильства. У таких умовах особливого значення набуває адаптація адміністративно-правових інструментів, зокрема через розвиток дистанційних сервісів допомоги, посилення співпраці з громадськими та міжнародними організаціями, а також впровадження спеціалізованих програм для сімей військовослужбовців.

Отже, адміністративно-правовий механізм протидії домашньому насильству формує ефективну систему оперативного реагування та захисту постраждалих осіб. Водночас його подальший розвиток вимагає посилення ресурсного забезпечення, підвищення рівня міжвідомчої взаємодії та врахування викликів, пов'язаних із воєнним станом.

Список використаних джерел:

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2229-19>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>
3. Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства : Наказ Мінсоцполітики України, МВС України від 13.03.2019 № 369/180. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0333-19>
4. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою

статі : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF>

5. Відсьогодні набуває чинності Закон, який посилює механізми захисту постраждалих від гендерно зумовленого та домашнього насильства. URL: <https://mvs.gov.ua/news/vidsyogodni-nabuvaje-cinnosti-zakon-iaonii-posiliuje-mexanizmi-zaxistu-postrazdalix-vid-genderno-zumovlenogo-ta-domasnyogo-nasilstva>

6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізму запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі : Закон України від 20.11.2024 № 4073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4073-20>

7. Про схвалення Концепції Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України; Концепція від 10.10.2018 № 728-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/728-2018-%D1%80>

8. Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence. URL: <https://rm.coe.int/168046031c>

9. Бондар В. Адміністративно-правовий механізм протидії домашньому насильству на територіях, на яких ведуться бойові дії: проблеми реалізації. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2024. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/01/60-2.pdf>

10. Бевзюк А. К. Адміністративно-правові заходи протидії домашньому насильству за ознакою статі. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/597c76cc-0a60-4c32-878f-3295b2b0b15b>

Ключові слова: адміністративно-правовий механізм, домашнє насильство, постраждали особи, кривдники, заборонний припис, обмежувальний припис, оцінка ризиків, суб'єкти взаємодії, воєнний стан.

Key words: administrative-legal mechanism, domestic violence prevention, victims, offenders, restrictive measures, risk assessment, interaction of subjects, martial law.

Піть Ігор Юрійович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри адміністративного і фінансового права*

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗА СКОЄННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОСТУПКІВ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Модель юридичної відповідальності військовослужбовців, сформована в період незалежності України, є унікальною за своєю сутністю, багатоаспектністю, диференційованістю суб'єктного складу, об'єктами владного впливу, а також характером та метою запровадження деліктних заходів, що застосовуються до